

роф значно підвищує якість навчання та засвоєння теоретичного матеріалу.

Під час проведення спільної гуманітарної місії медична допомога має бути надана згідно із заздалегідь погодженими протоколами, що в першу чергу стосується медичного сортування, з урахуванням загальновідомих відмінностей медичного сортування під час війни та в умовах НС. Сортування постраждалих унаслідок НС (особливо великомасштабних) відрізняється від сортування поранених на полі бою. З самого початку тут може бути обмаль часу для розгортання шпиталів, недостатність медичного персоналу й медичного обладнання, недостатність або повна відсутність ліжко-фонду. Слід ретельно проводити медичну розвідку та визначити медичні заклади, що збереглися й можуть бути придатними для використання, а також треба враховувати ризик від вторинних вражаючих факторів, тобто небезпечних впливів небезпечних матеріалів, нестабільності будівель тощо.

Аналіз результатів роботи СМОС в межах міжнародних командно-штабних навчань підтвердив підходи до вирішення проблеми тактики й стратегії управління ліквідацією наслідків НС, проведення пошукових і аварійно-рятувальних, а також надання медичної допомоги постраждалим унаслідок НС природного або техногенного характеру з використанням сучасних інформаційних технологій і засобів.

IV. Висновки

Підсумовуючи, можна сказати, що проведення командно-штабних навчань МСР

на НС дає змогу аварійно-рятувальним підрозділам і формуванням ДСМК України набути необхідного досвіду для розбудови єдиної системи цивільного захисту народу й території України від наслідків НС природного та техногенного характеру, а також можливих випадків терористичних актів.

Література

1. Руководство по управлению чрезвычайными ситуациями. Система управления чрезвычайной ситуацией (ICS), подготовлено Береговой охраной США. Вашингтон, окр. Колумбия, 20593. – 2001. – 254 с.
2. Філіпішін В. Прийняття управлінських рішень з питань медичного забезпечення: проблеми та шляхи їх вирішення / В. Філіпішін // Вісник УАДУ. – 2002. – № 1. – С. 140–143.
3. Тронь В.П. Стратегія прориву / В.П. Тронь. – К.: Вид-во УАДУ, 1995. – 344 с.
4. Домінуючі тенденції в стратегії і тактиці надання медичної допомоги постраждалим від землетрусів / Г. Роцін, Я. Кукуруз, О. Мазуренко, Ф. Новіков // Надзвичайна ситуація. – 2003. – № 11. – С. 37–40.
5. Організація медичного забезпечення населення України при природних і техногенних катастрофах: посібник / під заг. ред. В.О. Волошина, В.Ф. Торбіна. – К.: Медекол, УкрРНВФ “Медицина-Екологія”, 1998. – 152 с.

УДК 321.01

ТИПОЛОГІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОУПРАВЛІНСЬКИХ РЕЖИМІВ ЯК СИСТЕМИ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН: СУЧАСНІ ПІДХОДИ

Радченко О.В.

кандидат наук з державного управління, доцент, докторант
Харківський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентові України

Annotation

The article analyses the modern going near understanding of genesis, essence and classification of scientific categories, “political regime”, “state-administrative regime” as systems of socio-political relations.

Анотація

У статті проаналізовано сучасні підходи до розуміння генезису, сутності та типології наукових категорій “політичний режим”, “державноуправлінський режим” як систем суспільно-політичних відносин.

Ключові слова

Політичний режим, політична система, державноуправлінський режим.

I. Вступ

Політичний процес є складним та багатовимірним феноменом. Однією з найактуальніших соціально-політичних проблем сьогодення є становлення, розвиток і трансформація демократичного політичного та державноуправлінського режиму в Україні. Глобалізація як провідний політичний тренд сучасного світу є одним із чинників трансформації систем суспільно-політичного управління, вона створює принципово нові умови владних відносин та провокує розвиток інноваційних процесів у країнах, що стали на шлях демократизації.

Наша держава є однією з країн, у яких конституційно проголошено курс на розбу-

дову демократичної правової соціальної держави і які прагнуть інтегруватися в спільний європейський простір. У зв'язку із цим набуває актуальності дослідження сучасних наукових надбань політичних і державноуправлінських наук, зокрема, щодо розуміння генезису, сутності та типології політичних (державноуправлінських) режимів як системи суспільних відносин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій дає підстави стверджувати, що проблеми дослідження політичного режиму як механізму політичного управління суспільством активно дискутуються в науковому дискурсі як у Європі та США, так і на пострадянському просторі. Вагомим внеском у розвиток теорії політичних режимів є праці таких класиків політичної науки, як: Х. Арендт, Р. Гастіл, Р. Даль, М. Дюверже, Р. Мертон, К. Пейтман, Дж. Сарторі, В. Уоллерстайн, А. Шадт та ін. Проте класичні схеми й типології політичних режимів на сьогодні не спроможні адекватно охарактеризувати стан сучасних суспільно-політичних відносин та публічного управління, особливо в державах перехідного типу, потребують доповнення багатим науковим матеріалом державноуправлінського, політологічного та соціологічного спрямування стосовно теоретичних засад державної влади.

Досвід політичних трансформацій останніх десятиліть переконує в тому, що політичні трансформації колишніх авторитарних режимів не завжди означають їх демократизацію. Наслідком подібних поставторитарних і посттоталітарних транзитів стає формування "дефектних", "гібридних" та інших політичних режимів. Відтак, проблема типологізації державно-політичних режимів як системи суспільних відносин є одним із центральних об'єктів політологічних досліджень як вітчизняних, так і зарубіжних учених. Щоправда, у науковому світі ще не склалася загальновізнана типологія режимів.

II. Постановка завдання

Мета статті – дослідження сучасного стану наукового розуміння генезису, сутності та типології політичних (державноуправлінських) режимів транзитивних держав як системи суспільних відносин.

III. Результати

Отримані наукові результати дають підстави стверджувати, що класична типологізація політичних режимів на тоталітарні, авторитарні та демократичні не дає змоги чітко виокремити спільне й відмінне в методах і засобах здійснення державної влади в сучасних транзитивних суспільствах. У науковому дискурсі політичні режими багатьох сучасних країн, що стали на шлях демократизації, не можуть бути віднесені в чистому вигляді до жодного з класичних режимів, а знаходяться десь між авторитаризмом та демо-

кратією. Між тим реальні режими в цих країнах є настільки різноманітними за характерними ознаками, методами та способами здійснення влади, що зарахування їх до якогось одного "проміжного" типу є також некоректним. Отже, постає завдання визначення характерних чинників та ознак, за якими можна переконливо класифікувати ті чи інші політичні режими транзитивних країн.

Насамперед, визначимось категоріально. Під політичним режимом ми розумітимемо сукупність характерних для певного типу держави владно-політичних відносин, засобів і методів реалізації державної влади, форм взаємодії влади й суспільства, що домінують, які в сукупності становлять механізм функціонування політичної системи суспільства. Ядром, стрижневою підсистемою політичного режиму вважатимемо владні відносини в надрах державного апарату, методи та принципи державного управління, ідеологію та філософію діяльності посадовців, політиків, державних службовців, що визначатимемо категорією "державноуправлінський режим". Виділення саме цієї складової політичного режиму має принципове значення для транзитивних суспільств, оскільки від характеру, спрямування та особливостей владної взаємодії, ціннісних підвалин, форм і методів діяльності представників державного апарату (які, власне, і здійснюють трансформаційні перетворення) найбільше залежить успіх (або провал) демократичного транзиту.

Демократичним політичним режимом прийнято означати таку форму організації суспільно-політичного життя, що заснована на принципах рівноправності його членів, періодичній виборності органів управління, децентралізації та розосередженні влади між громадянами з метою надання їм можливості рівномірного впливу на функціонування владних органів та прийняття рішень відповідно до волі більшості [1, с. 563].

Авторитарний режим являє собою тип урядування, за якого володарі вимагають безперечної покори урядованих [2, с. 17].

Порівняння цих визначень, свідчить, що узагальнювальним критерієм типологізації режимів є співвідношення між двома політичними субстанціями – владою та свободою. Саме обсяг повноважень влади, способи й методи її діяльності, ступінь свободи індивідів дають змогу належно оцінити характер існуючого в суспільстві політичного режиму. Більшість типологій перехідних режимів оперує тими чи іншими факторами здійснення влади та допуску чи обмежень політичних еліт і громадян до державного управління. Так, за Р. Далем, існує чотири ідеальних типи політичних режимів: закрита гегемонія (тоталітарний режим), відкрита гегемонія (авторитарний режим), змагальна олігар-

хія та поліархія (демократичний режим), а також ряд їх модифікацій [3, с. 33–34].

У відомому дослідженні Х. Лінца режими класифікуються за бінарними шкалами: “політична участь – мобілізація” (участь громадян у політичному житті за вільним вибором чи за примусом держави); “політичний монізм – плюралізм” (наявність чи обмеженість ідеологічної свободи) [цит. за 4, с. 176]. Це дало змогу поряд з демократією, тоталітаризмом і авторитаризмом виділити режими султанізму (як форму тоталітаризму без примусової політичної мобілізації мас), постколоніального, корпоративного та військово-бюрократичного авторитаризму (С. Хантінгтон назвав його “преторіанським”), расової демократії.

Спираючись на теорію поліархії, Д. Кольєр та С. Левіцкі називають інші критерії відповідності демократії (у негативному значенні – авторитаризму): вільні вибори із загальним виборчим правом; свобода слова та відкритість передвиборної боротьби; дотримання громадянських свобод та реальна участь громадян у політичному житті; обсяг реальної влади обраного уряду; повнота розвитку та відданість політиці соціального забезпечення; соціально-політична стабільність [5, с. 194, 196]. За цими критеріями вони нараховують у різних дослідників 58 різноманітних типів політичних режимів, що знаходяться між демократією та авторитаризмом! [5, с. 202–206].

Підстава типології Ж. Блонделя – структура еліт. Він розділив політичну конкуренцію на закриту й відкриту залежно від того, існує чи ні легальна опозиція. Включеність

населення, за Ж. Блонделем, може бути інклюзивною та ексклюзивною. Структурно еліти можуть бути монолітними й диференційованими (залежно від існування субгруп еліти та рівня їх автономії) [цит. за 6, с. 117]. Різним поєднанням цих змінних відповідають шість типів політичних систем (табл. 1).

1. Традиційні – закриті, ексклюзивні, з монолітною елітою; як правило, такі політичні системи характерні для монархій.

2. Егалітарно-авторитарні – закриті, інклюзивні, з монолітною елітою; характерні для соціалістичних країн (Китай, Куба, Північна Корея).

3. Авторитарно-бюрократичні – закриті, ексклюзивні, з диференційованою елітою; характерні для військових режимів.

4. Авторитарно-негалітарні – закриті, інклюзивні, з диференційованою елітою (наприклад, Італія часів Муссоліні).

5. Конкурентні олігархії – відкриті, ексклюзивні, з диференційованою елітою; характерні для країн, де населення практично не може вплинути на результати боротьби між елітними групами (Росія часів Б. Єльцина, Україна).

6. Ліберальні демократії – відкриті, інклюзивні, з диференційованою елітою (сучасні європейські держави).

Таблиця 1

Типологія політичних режимів Ж. Блонделя

Режими	Закриті з монолітною елітою	Закриті з диференційованою елітою	Відкриті
Ті, що включають	Традиційні	Авторитарно-бюрократичні	Конкурентні олігархії
Ті, що виключають	Егалітарно-авторитарні	Авторитарно-негалітарні	Ліберальні демократії

Американський політолог П.К. Шміттер говорить про існування не однієї, а трьох форм ліберальної демократії: доліберальної, власне ліберальної та постліберальної. Крім того, він виділяє два гібридні транзитивні режими. У тих випадках, коли авторитарний режим проводить лібералізацію без демократизації, тобто дістають ліберальні права без вільних виборів, формується диктандо (dictablanda). Коли наявна демократизація без лібералізації, тобто вибори проводяться, але їх результат визначений заздалегідь, оскільки ЗМІ скруті, підконтрольні державі та правлячим соціальним угрупованням і громадяни де-факто не мають ліберальних прав, такий режим Ф.К. Шміттер пропонує називати демокрадура (democradura) [7, с. 208].

Ціннісний підхід до проблеми класифікації державноуправлінських режимів демонструє американський політолог Ч. Ендрейн.

Він оперує трьома чинниками типологізації: два – це варіації дихотомії “влада – свобода” – влада держави над соціальними групами (сильна – слабка) та політична дистанція між керівниками й громадянами (значна – невелика); третій чинник є суто аксіологічним – суспільні цінності та матеріальні інтереси, що формують політичні завдання й цілі (вони можуть бути злитими або диференційованими й не збігатися). Такий підхід дає змогу виділити:

- народний (родоплемінний) режим, за якого дистанція між слабкою владою та народом практично відсутня, а цінності й інтереси злиті (такі режими функціонують, зокрема, в Африці);
- цілком протилежний йому бюрократично-авторитарний режим (сильна влада утримує народ на відстані, а матеріальні інтереси та суспільні цінності різко розмежовані);

Держава та регіони

- елітистський та популістський мобілізаційні режими (значна дистанція між владою й народом, злиті інтереси та цінності);
- “співузгоджений” режим з наявністю в громадян доступу до влади, відносною свободою соціальних груп та розмежованими суспільними цінностями й мате-

ріальними інтересами. Цей тип режиму, у свою чергу, поділений на два залежно від того, збігаються чи ні суспільні цінності та інтереси народу й правлячої верхівки – в першому випадку маємо демократичний режим, у другому – конкурентну олігархію (табл. 2) [8, с. 19].

Таблиця 2

Типологія політичних режимів за Ч. Ендрейном

Чинники класифікації			Влада держави над соціальними групами		Політична дистанція між керманичами та громадою	
			сильна	незначна	значна	незначна
Суспільні цінності та матеріальні інтереси	Близькі для еліти та народу	Злиті	Популістський (Мексика, Венесуела)	Народний родоплеменний (країни Африки)	Популістський (Мексика, Венесуела)	Народний родоплеменний (країни Африки)
		Різні	Бюрократично-авторитарний розвинутий (Південна Корея)	Плуралістична демократія (США, держави ЄС)	Бюрократично-авторитарний (Китай, Аргентина)	Плуралістична демократія (США, держави ЄС)
	Протилежні для еліти та народу	Злиті	Елітистський мобілізаційний (Північна Корея)	Феодалний	Елітистський мобілізаційний (Радянський Союз)	Феодалний
		Різні	Військово-бюрократичний (хунти)	Конкурентна олігархія (Колумбія, Бразилія)	Військово-бюрократичний (хунти)	

Ціннісно-ідеологічний підхід характерний для іспанського політолога Л. Саністебана. За ознаками ідеологізованої ціннісної системи, що домінує, він виділяє такі типи політичних режимів, як: імперські політичні системи (сильна централізація влади, експансіоністська правляча еліта, наявність спільного політичного проєкту, що стоїть над інтересами груп), ліберальна держава (розподіл влад, права людини, формальна рівність усіх перед законом), авторитарні консервативні держави (автократична концентрація політичної влади, державний контроль над різними сферами соціального життя, панівна ідеологія) [9, с. 111, 116–117].

Виключно державноуправлінські чинники лежать в основі ще однієї широко відомої класифікації режимів за конституційним підходом на президентські та парламентські з двома змішаними модифікаціями: президентсько-парламентські та парламентсько-президентські. Як правило, цих чинників три: форма обрання глави держави (всесвітньо чи в парламенті); право призначення/звільнення уряду й прем'єр-міністра; контроль над виконавчою владою. Відмінність цих режимів є істотною з погляду організації здійснення влади та шансів її стабілізації в процесі переходу від авторитаризму до демократії. Узагальнюючи дослідження президентських та парламентських державноуправлінських режимів (Х. Лінча, А. Лейпхарта, М. Шугарта та Дж. Кері), К. Лоуренс на великих статистичних масивах констатує, що парламентські республіки є більш демократичними, тоді як президентські тяжіють до авторитаризму [10, с. 46–48].

В. Меркель та А. Круасан критеріями відповідності демократичності режимів вважають загальне виборче право, ефективність монополії на панування з боку демократично легітимованого уряду та конституційно-правовий порядок. Якщо в транзитивній державі порушено якийсь із цих чинників, виникає режим “дефектної” демократії. За обмеження виборчого права (Латвія) це “демократія, що виключає”; коли для громадянського суспільства є закритими певні політичні сфери, виникають територіальні та/або функціональні анклавні, – це “анклавна демократія” (Парагвай); якщо ж у державі не дотримуються конституційні права людини, формується “неліберальна демократія” [11].

Цікавою спробою звести воєдино всі існуючі класифікації став російський “Політичний атлас сучасності”, створений дослідницькою групою під керівництвом А. Мельвіля. Всі відомі показники, використані для опису політичних систем, автори звели до п'ятиох окремих індексів: 1) індекс державності: указує на рівень успішності, керованості, спроможності, ефективності й суверенності держави; 2) індекс зовнішніх і внутрішніх загроз; 3) індекс потенціалу міжнародного впливу: дає змогу оцінити рівень суверенітету та сукупні ресурси держави у взаємодії з міжнародною спільнотою для вирішення своїх національних завдань; 4) індекс якості життя; 5) індекс інституційних основ демократії: дає оцінку традиції політичної конкуренції, представництва, участі, обмеження виконавської влади, дотримання конституційних правил. Він відображає можливості участі людей у прийнятті політичних рішень [12].

Особлива увага дослідників (Ч. Ендрейн, С. Хантінгтон, В. Моммсет, Р. Даль) була прикута до феномену існування (особливо в транзитивних державах) формально цілком демократичних політичних режимів, за яких політичні лідери виходять за межі права під гаслом політичної доцільності, ідуть на безпосередні контакти із цивільним населенням, громадськими структурами, широкими народними масами, що підтримують їх, прагнуть мобілізувати широку верстви суспільства на боротьбу з корупцією, яка символізує попередні "злочинні" режими, тощо. Проте подібна політика є лише заграванням з натовпом, надмірні обіцянки ніколи не здійснюються, а справжні мотиви та інтереси правлячої групи далекі від народних і полягають у якнайдовшому перебуванні при владі. Такий режим дістав назву популістського. Докладно світоглядно-ціннісні, інституційно-правові та політико-інструментальні риси популізму наведені в праці дослідницького колективу НАДУ під керівництвом Е. Афоніна [13, с. 287–292].

Ф. Рьодер говорить про формування на пострадянському просторі чотирьох типів поставторитаризму: автократії, олігархії, етнічно орієнтованих та врівноважених республік [14]. Натомість О. Фісун переконаний, що в більшості пострадянських країн формується неопатримоніалізм [6].

Відомий російський дослідник політичних режимів О. Циганков групує класифікації режимів на: традиційні – мобілізаційні – авторитарні; ліберальні – терористичні; світські – теократичні; режими реформ – контрреформ [15, с. 122–127].

Вітчизняний дослідник В. Якушик пропонує таке "дерево класифікації" політичних режимів:

- 1) постійні та тимчасові;
- 2) нормального та надзвичайного функціонування;
- 3) конституційні та неконституційні;
- 4) функціонування правової держави, революційної законності, свавілля (відсутність законності);
- 5) світські, релігійні, атеїстичні;
- 6) безпартійні, одно-, дво- та багатопартійні;
- 7) цивільні та воєнні;
- 8) що мають досить стабільну та надійну внутрішню опору, і такі, що потребують постійної підтримки ззовні;
- 9) які спираються лише на національні інститути влади та які підтримуються за допомогою діючих на території інститутів, що представляють законні сили;
- 10) такі, постійною й активною сферами діяльності яких є увесь світ, і такі, що у своїй діяльності фактично обмежені рамками своєї країни і мають лише окремі компоненти загальнопланетарної системи забезпечення національних інтересів [16, с. 21–23].

IV. Висновки

В основі більшості класифікацій політичних режимів лежать ціннісні підвалини співвідношення влади та свободи, особливості механізмів реалізації державної влади і її взаємодії з громадським суспільством. За такого підходу разом з трьома ідеальними режимами – тоталітарним (всесилля влади над суспільством та повна відсутність свободи), авторитарним (всесилля влади над суспільством за певного рівня індивідуальних свобод) і демократичним (повний контроль суспільства над владою з домінуванням прав і свобод громадян) виокремлюється низка режимів, що відповідно до рівня підконтрольності влади суспільству й ступеня гарантованості прав і свобод громадян на тяжіють до одного із цих ідеальних типів.

Література

1. Політологічний енциклопедичний словник / упорядник В.П. Горбатенко; за ред. Ю.С. Шемшученка, В.Д. Бабкіна, В.П. Горбатенка. – 2-ге вид., доп і перероб. – К.: Генеза, 2004. – 736 с.
2. Короткий оксфордський політичний словник: пер. з англ. / за ред. І. Макліна, А. Макмілана. – К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2005. – 789 с.
3. Даль Р. Полиархия. Участие и оппозиция / Р. Даль // Западная наука в 20 в. – М.: Луч, 1994. – 480 с.
4. Теория политики: учеб. пособ. / под ред. Б.А. Исаева. – СПб.: Питер, 2008. – 464 с.
5. Кольер Д. Демократия "з прикметниками": концептуальні оновлення у процесі порівняльних досліджень / Кольер Девід, Левіцкі Стівен // Демократія: антологія / упоряд. О. Проценко. – К.: Смолоскип, 2005. – С. 176–206.
6. Фисун А.А. Демократия, неопатримонизм и глобальные трансформации: монография / А.А. Фисун. – Х.: Константа, 2006. – 352 с.
7. Шміттер Ф.К. Більш ліберальна, доліберальна чи постліберальна? / Ф.К. Шміттер // Демократія: антологія / упоряд. О. Проценко. – К.: Смолоскип, 2005. – С. 207–214.
8. Эндрейн Ч. Сравнительный анализ политических систем. Эффективность осуществления политического курса и социальные преобразования. : [учеб. пособ.] / Чарльз Ф. Эндрейн; [пер. с англ. И.И. Мюрберг]. – М.: ИНФРА-М: Весь Мир, 2000. – 318 с.
9. Санистебан Л. Основы политической науки / Л. С. Санистебан; [пер. с исп. В.Л. Заболотного]. – М.: Владан, 1992. – 122 с.
10. Лоуренс К.Н. Режимная стабильность и президентская форма правления: роль авторитарного наследия / К.Н. Лоуренс // Ойкумена: альманах сравнительных исследований политических институтов, социа-

- льно-экономических систем и цивилизаций. – Харьков, 2007. – Вып. 5. – С. 45–64.
11. Меркель В. Формальные и неформальные институты в дефектных демократиях / В. Меркель, А. Круассан // Полис. – 2002. – № 1. – С. 6–17; № 2. – С. 8–16.
12. Политический атлас современности: Опыт многомерного статистического анализа политических систем современных государств / под ред. А.Ю. Мельвиля. – М.: Изд-во “МГИМО – Университет”, 2007 – 272 с.
13. Політичні партії як суб'єкт формування політико-управлінської еліти в умовах політичної модернізації: навч. посіб. / Національна академія державного управління при Президентові України, Українське товариство сприяння соціальним інноваціям; ред. кол.: Е.А. Афонін (голова) та ін. – К.: Парламентське вид-во, 2008. – 416 с.
14. Roeder Ph.G. Varieties of Post-Soviet Authoritarian Regimes. – Post-Soviet Affairs, 1994. – Vol. 10. – № 1.
15. Цыганков А. П. Современные политические режимы: структура, типология, динамика: учеб. пособ. [Электронный ресурс] / А.П. Цыганков. – М.: Интерпракс, 1995. – 180 с. – Режим доступа: http://www.gumer.info/bibliotek_ukr/Polit/Cigank/index.php.
16. Якушик В. Українська революція 2004 – 2005 років. Спроба теоретичного аналізу / В. Якушик // Політичний менеджмент. – 2006. – № 2. – С. 19–36.

УДК 352.354:614.2:325.455(477)

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Рожкова І.В.

кандидат медичних наук, докторант
Національна академія державного управління при Президентові України

Рожков Г.С.

кандидат медичних наук
заступник головного державного санітарного лікаря Київської міської санітарно-епідеміологічної станції

Annotation

The author examines the public administration system of health guard system, analyses an jurisdiction of public and government bodies authorities in this sphere, and also the features of management in medical activity sphere are conducted in the article.

Анотація

У статті проаналізовано систему державного управління охороною здоров'я, компетенції органів державної влади та урядових органів у цій сфері, а також висвітлено особливості управління в галузі медичної діяльності.

Ключові слова

Управління, медична діяльність, державне управління, медична допомога, профілактика, державна політика, заклади охорони здоров'я, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування.

I. Вступ

Охорона здоров'я населення в Україні до цього часу залишається однією із соціально важливих сфер держави, діяльність якої потребує суттєвих, а можливо, і докорінних змін. Неспростовною реальністю сьогодення є колосальні перетворення практично в усіх ланках суспільного й економічного життя, створення підґрунтя для виведення України на траєкторію динамічного розвитку, облаштування як повноцінної, сучасної й цивілізованої

держави, де права та свободи громадян не лише декларуються та гарантуються, а й реально забезпечуються.

II. Постановка завдання

Мета статті – дослідити управління у сфері охорони здоров'я.

III. Результати

Значний внесок у розвиток теорії та практики державного управління в Україні, обґрунтування механізмів його вдосконалення, вивчення тенденцій та перебігу процесів централізації й децентралізації, дослідження особливостей регіональної політики держави зробили вітчизняні дослідники, а саме: В.М. Бабаєв, В.Д. Бакуменко, Ю.П. Битяк, В.М. Вакуленко, Л.І. Жаліло, В.М. Князєв, В.В. Корженко, О.Д. Куценко, В.В. Мамонова, Ю.Г. Машкаров, Н.М. Мельтюхова, Н.Р. Нижник, Г.С. Одінцова, Я.Ф. Радиш, О.П. Рябченко, В.К. Симоненко, І.М. Солоненко, Т.Б. Хоменко, Ю.О. Чернецький та ін.

Управління системою охорони здоров'я в державі забезпечується спеціальними діями та заходами щодо управління й організації діяльності всіх складових цієї системи з метою найбільш повного задоволення потреб громадян у збереженні та зміцненні здоров'я [14].

Об'єктом управління охороною здоров'я в нашій державі є вся система охорони здоров'я України. Суб'єктом управління охороною здоров'я – система державної влади та